

flagsstilleren selv vilde her tage dette Forslag til § 9 tilbage, der virkelig foreligger i en Redaktion, der er saa utilladelig modstridende til Forholdene efter andre gjældende Lovbestemmelser.

Endelig har jeg tilladt mig at henstille til det ærede Things Overveelse endnu et Forslag under Nr. 31, om at der skal gives aarlige Indberetninger. Dette tillægger jeg nemlig stor Betydning. At Fæstefagen staar i en saadan Uklarhed som den, hvort den nu befinder sig, skyldes efter min Mening i en væsentlig Grad den Omstændighed, at der har manglet saadanne Indberetninger lige indtil den, der ifjor fremkom om de sidste 8 Aar efter 1861, og overfor saadanne Uttringer, som man oftere hører, og som nu bleve gjentagne af det ærede Medlem for Aalborg Amts 2den Valgkreds (Klein), at det i det Hele gaar grumme let med Bortsalg paa de fleste Steder, vilde saadanne Indberetninger være af en ganske overordentlig Værdi. Efter den ifjor meddelte Indberetning, der findes i Tidende Tillæg B. Spalte 76 ff., er der alene i Fyens Stift 5 Grevskaber med talrigt Fæstegods, hvor der ikke er solgt en eneste Gaard, og ikke mindre end 8 Stamhuse og frie Godser, ligeledes med et omfangsrigt Fæstegods, der ikke have solgt en eneste Gaard i disse 8 Aar. Disse 5 Grevskaber besidde 6,136 Edr. Hartkorn Bøndergods, og de 8 Stamhuse og frie Godser 3,257 Edr. Hartkorn Bøndergods, hvilket tilsammen alene i Fyens Stift udgjør 9,393 Edr. Hartkorn Bøndergods, hvoraf der i disse 8 Aar ikke er solgt en eneste Gaard med Undtagelse af, at der paa et af Grevskaberne er solgt 2 Gaarde. Saadanne aarlige Indberetninger tror jeg maa ønskes af Alle, som attraa en hurtig Afløsning af Fæstegodsset, thi de ville altid være et Middel til at holde Dje med og i fornødent Fald fremskynde Sagen. Paa den anden Side tror jeg ogsaa, at Godseierne maa ønske en saadan Indberetning, thi i det Dørligt det viser sig, at det gaar ganske anderledes med Salget, end Tilfældet har været i disse 8 Aar, og at det tilbageblevne Fæstegods bliver af bestandig ringere Omfang, ville selvfølgelig Bestræbelserne for en Afsløsningslov formindskes, og Godseierne

ville derved have et Baaben, som de i alle de forbigangne Aar hidtil have savnet til Forsvar for deres Paastand om, hvorledes det vistnok gaar heldigt med Salget af Fæstegods. Jeg vilde derfor sætte megen Pris paa, om den høitærede Minister ved sin Udtalelse og Thinget ved sin Afstemning vilde tiltræde disse Forslag; Uleiligheden kan dog ikke være stor efter det overordentlig klare Grundmateriale, som foreligger fra Fæstefagens Behandling ifjor.

Det ærede Medlem for Aalborg Amts 2den Valgkreds (Klein) omtalte, hvad der kunde opnaas ved at holde sig til en Fæstevangsafløsningslov, naar man vilde foretage et virkelig afgjørende Skridt i denne Sag. Jeg for mit Vedkommende har altid holdt paa, at en Fæstevangsafløsningslov maatte imod alle Modsigelser kunne forsvares, men paa den anden Side har jeg ligesaa bestemt, og blandt Andet, da jeg blev valgt til Medlem af dette Thing, hævdet, at Fæsterne maa ønske, at der aldrig kommer en Evangsafløsningslov. Jeg fastholder Principet, fordi jeg tror, at det med fuldkommen gyldige Grunde kan forsvares, men tillige anser jeg frit Salg for at være det heldigste, og derfor tror jeg, naar man kunde opnaa, hvad den høitærede Minister har budt i sin Lov om Bortforpagtninger, og hvad der muligen kan komme ud af denne Lov i Henseende til indirekte Midler, at det høje Thing da vilde tjene mange Fæsterees Sag overmaade vel ved at følge denne Vej, istedetfor at drive det til en Evangsafløsningslov. En Evangsafløsningslov maa altid indrettes efter Forholdet paa de ubillige Godser, thi der ligger den strenge Ret fremme, men derved rammer man haardt netop alle de Fæstere, som bo paa de billige Godser, og istedetfor at hjælpe paa de Andre ved indirekte Midler, vil man ved at vedtage en Evangsafløsningslov paaføre Fæsterne paa de rimelige Godser meget store pekuniære Tab. Dersom imidlertid Fæstefagen skal vedblive at være et Agitationsmiddel, som den hidtil har været, kan jeg dog godt tænke mig Situationen saaledes, at jeg kunde være enig med det høitærede Medlem fra Aalborg Amts 2den Valgkreds, at man maa komme til en Evangsafløsningslov, og derfor gik jeg med ifjor, saalangt